

Absurdity

Absurdity
dejín

Ladislav
Švihran

PERFEKT

Absurdity dejín

Ladislav Švihran

Absurdity dejín

Perfekt 2017

Text © Ladislav Švihran

Photography © author's archive, Perfekt's archive, Wikipedia

Design © Bookwork.sk

Slovak edition © Perfekt 2017

Autor ďakuje Literárnemu fondu za podporu diela.

Absurdity dejín

Text: Ladislav Švihran

Fotografie: archív autora, archív vydavateľstva Perfekt, Wikipédia

Grafická úprava a zalomenie: Bookwork.sk

Jazyková redaktorka: Mária Sabolová

Vydal Perfekt, a. s., Cukrová 14, 811 08 Bratislava, ako svoju 791. publikáciu.

Rok vydania 2017

Prvé vydanie

Tlač: KASICO, a. s., www.kasico.sk

Knihu si môžete objednať vo vydavateľstve PERFECT, Cukrová 14, 811 08 Bratislava,

e-mail: odbyt@perfekt.sk alebo kúpiť v Kníhkupectve Vojtecha Zamarovského,

Karpatská 7, 811 05 Bratislava, alebo na www.perfekt.sk s 30 % zľavou.

Elektronickú verziu tejto knihy si môžete kúpiť na www.martinus.sk a www.dibuk.sk.

ISBN: 978-80-8046-867-5

www.perfekt.sk

Príbehy, ktoré sa vysmievajú dejinám

Jednoducho neuveríš. Neuveríš, aké zákernosti neraz pripravujú dejiny. Niekedy stačí nečakaný zhluk okolností, šťastná alebo nešťastná náhoda, drobný omyl a odrazu je všetko inak, tak, že to nedokáže predvídať ani najprenikavejší mozog. Keď sa v máji 1529 vybrala turecká armáda na pochod, až sa pod ňou triasla zem. Bola taká mohutná, že sa jej nijaká európska nemohla vyrovnáť. Valcovala všetko, čo jej prišlo do cesty. No hneď na začiatku ťaženia, ktoré sultán Sulejman vyhlásil za svätú vojnu proti nevercom, jeho vojskám sa postavil do cesty nečakaný nepriateľ – dažď. Pršalo a pršalo. Rieky, potoky sa vyliali, pôda sa rozbahnila a vytvárali sa ťažko prekonateľné močiare. Napokon musel Sulejman spod Viedne odťahnúť – blato bolo mocnejšie. Topili sa v ňom šiatre i kone. Turci odchádzali tak, ako prichádzali – v daždi a blate. V povodniach stratili výzbroj, kone, ťavy a mnohí aj život. Na spiatocnej ceste sa rozpadla celá armáda. Hoci to bola svätá vojna, svätí jej akosi nežičili.

Iný absurdný prípad: Alexander Alechin bol dlhé roky šachovým veľmajstrom. Niektorí ho dokonca označujú za najskvelejšieho šachistu v dejinách. To teda musel byť fenomenálny mozog! Zákonite aj na matematiku. Nebol. V ktoromsi roku prepadol z matematiky. A nebol ani vynikajúcim študentom. Keď končil na vysokej škole, zo štyridsiaticich šiestich absolventov sa umiestnil na sedemnástom mieste.

A ešte ďalší príklad: Stalin bol generalissimus, nad tým už nijaká vojenská hodnosť nejestvuje. No Stalin mal od detstva dochrámanú ruku, zrazil ho povoz a nikdy nebol vojakom...

Dejiny sú plné takýchto príbehov. Príbehov, ktoré odporujú akejkolvek logike. Príbehov, v ktorých sa dejiny akoby pobláznili. Príbehov, ktoré akoby sa vysmievali dejinám. O nich je táto kniha.

Autor

Z dávnych čias

Výchova zlyhala

Aristoteles, vzor učnosti (384 – 322 pred n. l.), vzdelával Filipa Macedónskeho, budúceho najväčšieho dobyvateľa staroveku, ale neúspešne.

OSokratovi sa traduje, že bol najmúdrejším mužom staroveku. Ťažko to možno posúdiť – nezachovalo sa nijaké jeho dielo. Zato po jeho žiakovi Aristotelovi niekoľko desiatok. Pritom ich údajne napísal až štyristo. Našťastie, tie najdôležitejšie pretrvali. Stali sa svedectvom jeho všeobšiahlych vedomostí.

Aristoteles bol dlhé storočia najuznávanejšou vedeckou autoritou. Tohto najučenejšieho z učeníx si Filip Macedónsky pozval na svoj dvor, aby vychovával jeho syna Alexandra, ktorého neskôr nazvali Veľký. Budúci vládca bol vnímavejší a dychtivejší po poznávaní ako žiaci Aristotelovej filozofickej školy v Assose na pobreží Malej Ázie. Obdivoval svojho učiteľa a učiteľ zasa svojho žiaka.

Aristoteles vštepoval Alexandrovi základy všetkých vedných odborov, ale nadšene mu rozprával aj o slávnych dejinách Grécka, najmä o Periklovej dobe. Aj Alexander sa nadchýnal Periklom, no ešte väčšmi Achillom. Možno preto, že mal bujnú povahu, ako tvrdil aj otec o svojom synovi.

Po troch rokoch odchádzal Aristoteles z Macedónie a Alexander proti – Grékom. On, ktorý chcel žiť v mieri s Grékmi a vo vojne s Peržanmi. Slávne Téby zničil a zrovnal so zemou. Ale k tomu ho Aristoteles predsa nevychovával, ani k tomu, aby sa na svojom ťažení proti Peržanom dopúšťal najťažších zločinov.

Alexander pred cestou sľúbil Aristotelovi, že bude šíriť grécku kultúru a vzdelanosť za hranicami, ba vzal si na ťaženie aj Iliadu. Z ciest posielal svojmu učiteľovi kamene a rastliny. No po výbojoch nechával za sebou spálenú krajinu. Keď v roku 331 pred našim letopočtom dobyl Perzskú ríšu, ako jej panovník zaviedol zvyky grécko-macedónskych pijatík, ktoré sa preťahovali dlho do noci.

Veľký dobyvateľ celé hodiny prežíval v rozjarenej a hlučnej spoločnosti. Opíjal sa bez ohľadu na svoju kráľovskú dôstojnosť, padal, vstával, potácal sa a viedol vystatovačné reči. Aké víťazstvá si vydobyl! A aké úskoky vymyslel! Dokázal sa tak spotvoriť, že aj jeho najvernejší Macedónci to pokladali za hanebné.

Alexander vynikal krutosťou a napokon vraždil aj svojich najbližších. Medzi inými zavraždil aj Aristotelovho synovca Kallistena, ktorého prijal do funkcie dvorného kronikára. Nevládol však dlho. Zomrel ani nie 33-ročný. Na maláriu. Veľkého dobyvateľa porazil maličký komár.

Aristoteles nebol jediný veľký mysliteľ, ktorého výchovné úsilie zlyhalo. Ešte horšie skončil rímsky filozof Seneca. Učenie tohto najcitovanejšieho autora na svete je predchnuté zmierlivosťou, porozumením, láskavosťou, šľachetnosťou. Dal ho zavraždiť jeho žiak Nero.

Tehla zvrtila dejiny

Pyrrhos Epirský

(318 – 272
pred n. l.)

prechádzal
z vojny do
vojny. Až kým
ho nezaskočila
náhoda.

Alexander Macedónsky, nazývaný aj Veľký, najväčší dobyvateľ v staroveku, si najprv podrobil Grécko, potom sa zmocnil Perzie a ďalších krajín na východe. Stal sa vzorom pre dobyvateľov až do najnovších čias. Už krátko po jeho smrti sa vyrojili niekoľkí, najvýbojnejší bol mladý Pyrrhos, kráľ z Epiru, najzápadnejšieho gréckeho štátu.

Pyrrhos sa netajil tým, že chce pokračovať v Alexandrových výbojoch, no smerom na západ. Desiat rokov rozširoval svoje územie na úkor susedov. Potom si trúfol na rozvíjajúcu sa Rímsku ríšu. Využil, ale možno aj sám vyprovokoval vzburu proti rímskym námorníkom v gréckom meste Tarent. Prvú bitku pri Heraklii v roku 280 pred našim letopočtom vyhral, lenže s veľkými stratami. Druhá bitka, ešte väčšia, taká veľká, akú Rimania dovtedy nezažili, sa rozhorela o rok. Pyrrhos znova zvíťazil, no znova s veľkými, ba ešte väčšími stratami. Keď spočítal svojich mŕtvych, vyriekol historické slová: „*Ešte jedno takéto víťazstvo a som zničený.*“ Odvtedy sa podobné víťazstvá nazývajú Pyrrhovými víťazstvami.

Kráľ z Epiru už nemal veľkú vôľu bojovať s Rimanmi a navrhol im mier. Rimania však neboli naklonení prijať ponuku od nepriateľa, ktorý stojí na ich pôde. Pyrrhos sa teda stiahol do Tarentu, odtiaľ odišiel na Sicíliu, ešte raz sa pokúsil vylodiť v Itálii, zaplietol sa do vojnového dobrodružstva na Peloponéze...

Pyrrhos bol schopným vojvodcom a bitky vyhrával, ale svetovládne plány sa mu nedarilo naplňať. Nepriatelia sa proti nemu spájali, rozširovali a posilňovali svoje ríše. Staroveký spisovateľ Plutarchos ho charakterizoval slovami: „*Hazardný hráč, ktorý mal úspech, ale nevedel ho využiť.*“ Neskôr bojoval sťaby potulný rytier v cudzích službách všade tam, kde dobre platili.

Pyrrhos sa veľmi podobal Alexandrovi Macedónskemu – výtvarom, povahou i odvahou. Aj on túžil po svetovláde. Podobný bol aj ich osud. Alexander umrel mladý, ani nie 33-ročný. Svetovládcu, ktorý sa chystal na ďalšie veľké výboje, porazil – komár. Dostal maláriu a umrel. V roku 272 pred našim letopočtom Pyrrhos dobyl mesto Argos, a keď doň víťazne vtiahol, aby usporiadal slávnostnú prehliadku, padla mu na hlavu tehla. Pyrrhos mal vtedy 46 rokov. Tehla mu zatrhlá výboje.

Mesto vojen

Mesto troch náboženstiev
má dlhú a pohnutú históriu – úplne inú ako hlása jeho názov.

Pri niektorých zemepisných názvoch si div nepolámeme jazyk, také bývajú dlhé a komplikované. Napríklad aj Jrušalaim Al-Kuds. Taký názov nik nepozná, teda škoda sa ním zaoberať? Omyl! Pozná ho takmer celý svet. Veľmi dobre je známy aj u nás, ibaže tiež pod nezrozumiteľným názvom Jeruzalem. Dejiny si s ním prapodivne zahrli.

Jeruzalem je prastaré mesto. Spomína sa už v egyptských listinách zo 14. storočia pred našim letopočtom, archeologické nálezy však potvrdzujú, že jeho územie bolo osídlené prinajmenej štyri storočia predtým. Ubehnú necelé dve storočia a môže oslavovať štyri tisícročia svojho jestvovania. Egyptu toto mesto pôvodne aj patrilo.

Jrušalaim Al-Kuds sa rozkladá v Prednej Ázii. Od Stredozemného mora by sme doň mali na skok, od Mŕtveho mora ešte bližšie. Je posvätným mestom troch náboženstiev.

Rozlíštíme jeho názov: Jrušalaim je v pôvodnom jazyku zloženina z „*jeru*“, čo znamená mesto, a zo „*šalom*“, čo znamená mier, teda Jeruzalem sa v preklade nazýva Mesto mieru.

Starovekí Gréci ho nazvali Hierosolyma, čo je odvodené od slova svätý, aj Arabi mu v názve prisúdili svätosť: Bajt al-Makdis – Dom svätostánku, čo skrátili na Al-Kuds – Svätosť. Priveľa cudzích slov? Ďalšie radšej nespomínajme.

Jeruzalemu sa ušlo dovedna asi sedemdesiat pomenovaní, ale my zostaňme pri súčasnom Mesto mieru. Aké si vieme niekedy vymyslieť nezmysly! Jeden z oceánov sme nazvali Tichý, hoci je najbúrlivejší, Grónsko, krajinu večného ľadu a snehu, sme nazvali Zelená krajina, no a Čomolungma vôbec nie je Bohyňa Matky Zeme, ako to ubezpečuje názov. Tak je to aj s Jeruzalemom.

Máloktoré mesto zažilo toľko vojen ako Jeruzalem. Viac ráz ho dobyli a zničili Egypťania, Filištínci, Arabi, ale predovšetkým Babylončania. Tí ho v roku 586 pred našim letopočtom zbúrali a jeho obyvateľov odvliekli do zajatia. Potom Jeruzalem zrovnali so zemou Rimania. Znova vstalo z popola a znova ho zbúrali. Zmocnili sa ho Arabi, niekoľko ráz ho dobyli križiaci, po nich Turci. Predmetom sporov a bojov sa stal aj v najnovšej histórii.

Dnes má Jeruzalem vyše sedemstotisíc obyvateľov a je posvätným mestom troch náboženstiev. Mesto mieru, mesto mnohých vojen, je dnes predovšetkým mestom turistov. Prichádzajú sem zo všetkých kútov sveta.

Skalný dóm, jednu z najvýznamnejších pamiatok Jeruzalema, postavili koncom 7. storočia n. l.

Maroziini pápeži

V prvej polovici 10. storočia bohatá Rimanka Marozia (890 – 937)

dosadzovala, odvolávala, ba aj dala zavraždiť niekoľkých pápežov.

Pápeži sú veľaváženými autoritami, a to nielen v kresťanskom svete. Vyjadrujú sa k otázkam, ktoré trápia celý svet, a usilujú sa ho pokojne, mierumilovne napraviť. Ale v dejinách bolo s pápežmi neraz všelijako. Krvavé drámy neobišli ani najvyššie cirkevné kruhy, v niektorých obdobiach sa odohrávali dokonca v zrýchlenom tempe.

Podobne to bolo aj v prvej polovici 10. storočia. Vtedy dôležitú úlohu v Ríme mala zámožná a mocná rodina Teofylaktovcov. Rozhodovala aj o tom, kto zasadne na pápežský stolec. V roku 904 dosadil Teofylakt do najvyššej cirkevnej hodnosti svojho priateľa pod menom Sergius III. Ten hneď násilím zbavil funkcie svojich predchodcov (Leva V. a protipápeža Christofora – Krištofa) a dal ich uväzniť. Pripomeňme, že prvý z nich bol pápežom tri roky, druhý iba dva mesiace. Sergius nariadil oboch zaškrtiť.

Pápež Sergius žil v konkubináte s Teofylaktovou dcérou Maroziou a mali spolu syna. Na pápežskom stolci zostal dosť dlho – sedem rokov. Potom naň na dva roky zasadol Anasztázus a po ňom Lando, ktorého po necelom roku vystriedal Ján X. Ani on sa neuviedol najlepšie. Za rímskeho arcibiskupa vymenoval 5-ročného chlapca, syna vplyvného šľachtica. Okrem toho sa dostal do nemilosti u Marozie, a to najmä preto, že žil s jej matkou Teodorou. Zorganizovala v Ríme vzburu, pápeža uvrhla do väzenia a dala ho zavraždiť. Ešte predtým sa musel pozerieť, ako zabili jeho brata, rímskeho prefekta.

Marozii patrilo obrovské územie a dá sa povedať, že aj mnohí feudáli a vazali, takže bola takmer všemocná. Dosadzovala a zosadzovala pápežov, ako sa jej zachcelo. Dala zavraždiť aj Leva VI., aj Štefana VII. Boli to len „dočasní“ pápeži. Marozia plánovala stolec pre svojho syna. Keď dosiahol vek 21 rokov, stanovila ho za pápeža pod menom Ján XI.

Ale potom sa násilie začalo vracieť k jeho pôvodcovi. Maroziin druhý syn Alberich vyvolal proti matke vzburu a čoskoro na jeho príkaz poputoval do väzenia okrem matky aj jeho brat. Stalo sa tak v decembri 935. Alberich sa v skutočnosti stal rím-

ským diktátorom. Aj on vymenovával a odvolával pápežov podľa ľubovôle. Za krátke obdobie sa vystriedali štyria.

Ján XI. sa udržal na pápežskom stolci približne štyri roky. Alberich ho krátko po uväznení dal zavraždiť. Marozia, ktorá spolu so svojou matkou posadila na svätopeterský stolec dovedna osem pápežov, prežila vo väzení päť rokov. Mala 47 rokov, keď ju prišiel navštíviť biskup, aby z jej tela vyhnal diabla. A keď ho vyhnal, kat ju uškrtil.

Deti zachraňujú vieru

Detská krížová výprava

v roku 1212
sa skončila
katastrofou.
Zneužili ju
predovšetkým
rôzni
podvodníci.

V máji 1212 prišiel za francúzskym kráľom Filipom II. akýsi sotva 12-ročný pastierik a odovzdal mu list. Povedal, že ho dostal rovno od Ježiša, ktorý sa mu zjavil, keď pásol ovce. Syn Boží vyzval pastierika Štefana, aby šiel a ohlásil ďalšiu krížiacu výpravu. Tie doterajšie stroskotávali najmä na kniežatách bažiacich po zisku. Iba chudobní, ale najmä nevinné deti nezaťažené hriechom sú Bohom vyvolené splniť veľkú úlohu. Tak povedal Štefan kráľovi.

Pastierik sa s vervou pustil do organizovania výpravy do Svätej zeme. Mal dar reči a nadchol svojich rovesníkov. Vyhlasoval, že je Bohom určený naprávať chyby starších a zachraňovať kresťanstvo. Tvrdil, že more sa rozostúpi a výprava sa dostane do Svätej zeme. Asi za mesiac naverboval až tridsaťtisíc detí, väčšina z nich nemala ani 12 rokov, ale boli medzi nimi aj 6-ročné.

Po Štefanom vzore vystúpil ďalší fanatik aj v Nemecku. Aj on mal dar reči a za niekoľko týždňov zhromaždil v Kolíne armádu detí, pripravených hneď sa vybrať na pochod. Nemecké deti boli trochu staršie ako francúzske a bolo medzi nimi viac dievčat.

Pán Boh akosi nežičil nevinným dušiam, nadchnutým božským poslaním. To leto v roku 1212 bolo horúce a suché, úroda slabá, francúzske deti nemali čo jesť, nebolo vody. Kým sa dostali do Marseille, veľa z nich prišlo o život. Lepšie sa nevodilo ani nemeckým deťom. Prechod Alpami cez priesmyk Mont

Cenis bol pre ne nesmierne náročný. Pred bránami Janova sa ocitla necelá tretina výpravy.

Hneď po príchode k moru sa deti vrhli na kolená, modlili sa a čakali na zázrak. Ale zázrak sa nekonal – more sa nerozostúpilo. Ani na druhý deň, ani v ďalšie dni. V prístave kapitáni dvoch lodí smerujúcich do Palestíny súhlasili, že niekoľko detí vezmú na palubu a vysadia v niektorom prístave. Stopa po nich sa stratila v dejinách. Časť detí sa rozhodla vrátiť domov, ale podarilo sa to iba niekoľkým.

Odchádzali
s nadšením,
skončili tragicky

Mohlo byť aj horšie? Mohlo. A aj bolo. Húfov čakajúcich v Marseille sa ujali dvaja kupci. Ich mená sa zachovali: Hugon Ferreus a Wilhelm Porcus. Poľutovali deti. Chúdenca! Nech len splnia svoju úlohu na slávu Božiu! Prenajali sedem lodí

a veľkoryso za to nič nežiadali. Osemnásť rokov nik o nich nepočul. V roku 1230 sa z Východu vrátil do Francúzska kňaz, ktorý patril k výprave, a porozprával o jej osude. Po niekoľkých dňoch plavby sa rozpútala búrka a dve lode stroskotali pri ostrove San Pedro. Nik sa nezachránil. Ďalšie lode doplávali k alžírskemu pobrežiu, tam väčšiu časť pútnikov predali do otroctva, tí už nikdy nezískali slobodu. Dvoch marseillských kupcov po rokoch obesili.

Ani jedno z detí sa zrejme nedostalo do Svätej zeme.

Poprava hrdinky

Janu z Arku,
známu aj
ako Panna
orleánska
(1412 – 1431),
najprv
uctievali,
potom obvinili
z kacírstva,
upálili,
rehabilitovali
a napokon
vyhlásili za
svätú.

Ako z kaše von? Pred takouto otázkou stál v roku 1428 francúzsky kráľ Karol VII. Už pred šiestimi rokmi ho vyhlásili za kráľa, ale anglické okupačné vojská mu nedovolili, aby zasadol na trón. Angličania obsadili v storočnej vojne Normandiu, Alsasko a Lotrinsko a Karol VII. už len nečinne čakal, kedy obsadia aj Paríž. Vtedy prišla za ním skupinka mladých rytierov na čele s istým mládencom. Ten zápalisto presviedčal kráľa, že sa treba Angličanom postaviť na odpor a vyhnáť ich.

Sotva 16-ročný mládenec rozprával, že sa tejto úlohy ujme na základe Božieho príkazu. Rozprával s takým zápalom, že mu údajne stačilo iba niekoľko minút na to, aby presvedčil kráľa. Karol VII. mu poskytol vojenský oddiel a mládenec, z ktorého sa vyklula žena, mohol tiahnúť do boja. Jana z Arku, dcéra roľníka z oblasti Champagne vo východnom Francúzsku, iste bola obdarená nevšedným vojenským nadaním, odvahou i umením nadchnúť ľudí. Šli s ňou do boja a víťazili.

V máji 1429 bojovala na čele oddielov, ktoré zachránili obliehaný Orleans. Podľa toho dostala meno – Panna Orleánska. Potom presvedčila kráľa, aby odišiel do Remeša, korunovačného mesta francúzskych kráľov. Tam ho v júli 1429 aj korunovali a Jana stála po jeho boku. Skrátka, význačný človek!

Jana však naďalej bojovala na čele oddielov a podarilo sa jej zaviesť aj niektoré novinky. Tak napríklad proti anglickým lukostrelcom nasadzovala ťažkú jazdu a starala sa, aby mestá budovali na svoju ochranu opevnenia.

Život Jany z Arku bol krátky a jej smrť tragická. Pri meste Compiègne padla do zajatia – ocitla sa v rukách burgundských spojencov, Angličanov. Bola to veľká korisť a Burgundania za ňu žiadali od Angličanov vysokú sumu. Tí ju odovzdali cirkevnému súdu, ktorý ju za to, že údajne dostala príkaz priamo od Boha, nie prostredníctvom cirkvi, obvinil z kacírstva. Jana statočne odolávala obvineniam, odvolala sa, ale odsúdili ju na doživotie. Krátko nato stiahla svoje odvolanie,

predviedli ju pred svetský súd a v máji 1431 ju v Rouene vrhli – ako sa to v tých časoch robilo – do plameňov. Mala 19 rokov.

Karol VII. nič nepodnikol na záchranu tejto ženy, hoci vo Francúzoch prebudila vlastenectvo, vyburcovala v nich odvalu postaviť sa na odpor Angličanom a jemu samému dopomohla na trón.

Neuveriteľné obraty pokračovali. O 25 rokov dal Karol VII. Pannu Orleánsku rehabilitovať súdnym tribunálom, v roku 1909 ju blahorečili a v roku 1920 ju katolícka cirkev vyhlásila za svätú.

Smelo tiahla do boja, smelo sa obraňovala aj na súde. Plameňom neunikla.

Poškrvnený svätý úrad

V 15. a 16. storočí ťažko dodržiavali celibát aj najvyšší cirkevní predstavitelia.

Pápež je zástupcom Boha na zemi. Musí to teda byť muž bez úhony, cnostný, šľachetný, čestný, vzorný, ktorý dodržiava všetky zákony – Božie i ľudské. A musí sa zriecť ženy, lebo ženské telo – podľa mienky najzbožnejších – je cesta do pekla. No nie všetci pápeži boli vzorom.

Až štvrté storočie predznamenovalo zmenu. Niektorí cirkevní hodnostári sa dožadovali pohlavnej zdržanlivosti klerikov. A s pribúdajúcimi storočiami čoraz nástojčivejšie. Pápež Siricius tvrdil: „*Tí, ktorí zostávajú v telesnej žiadostivosti, nemôžu byť prijatí Bohom.*“ Nepomohlo. Ani ďalšie nariadenia, príkazy, výstrahy.

Cirkevný historik Georg Denzler v Dejinách celibátu sumarizuje: „*Všeobecne možno o 16. storočí povedať: desať percent duchovných bolo nemanželského pôvodu a štyri pätiny všetkých nemanželských detí pochádzali od kňazov. Najmenej tretina duchovných žila v notorickom konkubinate, čierne čísla však zrejme boli oveľa vyššie.*“

Celibát často ešte menej dodržiavali cirkevní hodnostári. Denzler píše: „*V 15. a 16. storočí ťažko nájsť pápeža, ktorý by nemal metresu a vlastné deti.*“ Napríklad Inocent VIII. skôr než sa stal kňazom, ich mal údajne šestnásť – osem synov a osem dcér. Jeho neprajníci však klebetili: „*Jeho Svätosť vstáva z postele prostitútok a rovno ide zatvárať a otvárať bránu nebies a očistca.*“

Inocent sa svojimi deťmi ani netajil. Na rozdiel od iných cirkevných hodnostárov sa nehanbil za svoje potomstvo a – ako bolo zvykom – svojich synov neoznačoval za synovcov a svoje dcéry za netere. Sám ich krstil, slúžil omšu pri ich sobášoch a zabezpečil im vhodné povolanie a postavenie. Ich blaho mu ležalo na srdci väčšmi ako apoštolský úrad. Jeho kritici písali, že svojich synov a dcéry „bez hanby povzniesol k bohatstvu i poctám“.

Aj Alexander VII., Inocentov nástupca (pápež v rokoch 1492 – 1503), splodil veľa detí. Kronikár zaznamenal, že v Španielsku, odkiaľ pochádzal, zanechal najmenej šesť synov.

Pred oltárom
pokora

V Bologni k nim pribudli ešte tri deti. Potom ďalšie štyri... Aj on svojim deťom zabezpečil postavenie i blahobyť.

Josef Gelmi, ďalší cirkevný historik, o ňom i o pápežoch z toho obdobia konštatuje, že „na nich okrem kňazského rúcha nič nebolo duchovné“.